

Elinvoimalautakunta

Aika 08.09.2020 klo 17:00 - 19:28

Paikka Teams -kokous

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 85	Tilan 543-411-4-28 rakentamista koskeva poikkeamispäätös	4
§ 86	Tilan 543-402-29-77 rakentamista koskeva suunnittelutarveratkaisu	8
§ 87	Tilan 543-401-24-207 rakentamista koskeva suunnittelutarveratkaisu ja poikkeamispäätös	11
§ 88	Lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle koskien tilan 543-412-1-1201 määräalan suunnittelutarveratkaisua ja poikkeamispäätöstä	15
§ 89	Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2019	18
§ 90	Elinvoimalautakunnan talousarvio 2021 ja taloussuunnitelma 2022-2023	19
§ 91	Elinvoimalautakunnan lausunto investointiohjelmasta vuosille 2021-2025	23
§ 92	Helsingin seudun kuntien ja valtion välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen 2020-2031 neuvottelutuloksen hyväksyminen	26
§ 93	Otto-oikeuden käyttäminen viranhaltijoiden päätöksiin, Maankäyttö ja kaavoitus	31
§ 94	Ilmoitusasiat, Maankäyttö ja kaavoitus	32
§ 95	Ilmoitusasiat, Elinvoima- ja kuntakehityspalvelut	33
§ 96	Kehitys- ja keskusteluasiat	34

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Vaulamo Petri, KOK	puheenjohtaja	
	Viljakainen Juhani, KESK	varapuheenjohtaja	
	Haapalainen Johannes, KD	jäsen	
	Huhtala Paula, KESK	jäsen	
	Lühr Jyrki, KOK	jäsen	
	Rantala Sirpa, KESK	jäsen	
	Rousu Sirkka, SDP	jäsen	
	Santala Eero, SDP	jäsen	
	Takalo-Eskola Tarleena, KOK	jäsen	
	Viitala Elina, PS	jäsen	
	Virolainen Ville, VIHR	jäsen	poistui klo 18:18 §:n 91 aikana
	Peltonen Juha	kunnanhallituksen edustaja	
	Tuomi Otava	nuorisovaltuuston edustaja	
	Jouko Lehtonen	tekninen johtaja	esittelijä §:t 85-90,92-94,96 asiantuntija § 91
	Vesa Kokkonen	kehityspäällikkö	esittelijä §:t 91,95 asiantuntija §:t 89-90, 96 kohta 2
	Katriina Ahokas	erikoissuunnittelija	pöytäkirjanpitäjä asiantuntija § 92
	Anita Pihala	yleiskaavapäällikkö	asiantuntija §:t 90,92,94
	Arja Junttila	yleiskaavainsinööri	asiantuntija §:t 85-88
	Outi Mäkelä	kunnanjohtaja	
	Räty Virpi	kunnanhallituksen puheenjohtaja	

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Tarleena Takalo-Eskola ja Juhani Viljakainen

Käsitellyt asiat

85 - 96

Allekirjoitukset

Petri Vaulamo
puheenjohtaja

Katriina Ahokas
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus Nurmijärvellä Pääkirjasto 14.09.2020

Tarleena Takalo-Eskola
pöytäkirjantarkastaja

Juhani Viljakainen
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Nurmijärven kunnan internetsivuilla 16.09.2020

Tilan 543-411-4-28 rakentamista koskeva poikkeamispäätös

Elinvoimalautakunta 08.09.2020 § 85
907/10.03.00.03/2020

Tilalle Majalahti 543-411-4-28 haetaan rakentamista koskevaa poikkeamispäätöstä 1-kerroksisen, 70 k-m²:n suuruisen lomarakennuksen rakentamiseksi. Tilan pinta-ala on 3 270 m² ja se sijaitsee Vaaksinjärven pohjoisrannalla osoitteessa Länsi-Vahaksentie 115.

Voimassa olevassa Uudenmaan maakuntakaavassa hakemuksen kohteena oleva rakennuspaikka sijaitsee valkoisella alueella, jolle voidaan osoittaa paikallista merkitystä omaavaa maankäyttöä. Kaavamääräyksen mukaan alueelle suuntautuvaa asuin- ja työpaikkarakentamista on ohjattava taajamatoimintojen alueille ja kyliin. Uusimaa-kaava 2050 Helsingin seudun vaihemaakuntakaavaehdotuksessa rakennuspaikka sijaitsee alueella, jota koskevat yleiset suunnittelumääräykset. Maakuntakaavaehdotuksessa osoitettujen keskusten, palvelukeskittymien ja taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeiden ulkopuolella tapahtuva asuin- ja työpaikkarakentamisen tulee ensisijaisesti sijoittua olemassa olevan yhdyskuntarakenteen yhteyteen. Rakentamisen ohjauksessa tulee huomioida olemassa olevan infrastruktuurin mahdollisimman tehokas hyödyntäminen, palveluiden saavutettavuus ja kestävä liikunnan edellytykset. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on pyrittävä minimoimaan liikenteestä aiheutuvia melu-, värinä- ja päästöhaittoja.

Valtuuston vuonna 2015 hyväksymässä Perttulan oikeusvaikutuksettomassa osayleiskaavassa hakemuksen kohteena oleva rakennuspaikka sijaitsee loma-asuntoalueella (RA-2) ja alue on osa kulttuuriympäristön kannalta arvokasta aluetta (sk-4). Vaaksinjärven ympäri on osayleiskaavassa osoitettu ulkoilureitin yhteystarve.

Alue on maankäyttö- ja rakennuslain 72.1 §:n tarkoittamaa ranta-aluetta. Lisäksi hanke edellyttää maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n mukaista poikkeamista rakennusjärjestyksen rakennuksen vähimmäisetäisyyttä keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta koskevasta määräyksestä.

Hakijan perustelut

Hakija on perustellut suunnitellun lomarakennuksen alle 30 metrin etäisyyttä rantaviivasta sillä, että oleva lomarakennus sijaitsee 25 metrin etäisyydellä rantaviivasta.

Naapurien kuuleminen

Naapureille on varattu tilaisuus lausua mielipiteensä hakemuksen johdosta eikä heillä ole ollut huomautettavaa.

Lausunnot

Hankkeen johdosta on pyydetty lausunto Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselta. Ympäristökeskus on lausuntoaan taustoittaessaan viitannut Uudenmaan ELY-keskuksen valitukseen 29.11.2019 Helsingin hallinto-oikeuteen (JUDEL/13080/2019). Valitus koski Nurmijärven kunnan

elinvoimalautakunnan päätöstä (22.10.2019, § 125). Nurmijärven elinvoimalautakunta myöntämässä poikkeamispäätöksessä kiinteistölle ei asetettu vesikäymäläkieltoa.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus toteaa lausunnossaan seuraavaa:

"Vaaksinjärven ranta-alueella on jo ennestään paljon tiivistä loma-asuntorakentamista ja hakemuksen mukainen rakentaminen entisestään tiivistäisi sitä. Vaaksinjärven rantaalueiden lisärakentaminen ja loma-asunnoista tuleva lisäkuormitus voivat heikentää järven ekologista tilaa. Jos hakijalle myönnetään poikkeamislupa, tulee kaavamääräyksiä sekä Nurmijärven kunnan rakennusjärjestyksessä annettuja määräyksiä noudattaa suunnittelu- ja rakentamisvaiheessa, rakennuksen tulee mm. sopeutua maisemaan, ympäröivään luontoon ja rakennettuun ympäristöön. Uudenmaan ELY-keskuksen valitus Helsingin hallinto-oikeuteen huomioiden ympäristötarkastaja katsoo, että kiinteistölle 543-411-4-28 tulisi asettaa vesikäymäläkielto. Ympäristökeskus suhtautuu suunniteltuun laitepuhdistamoon kielteisesti. Jätevesien käsittelyasiat tulevat kuitenkin käsiteltäväksi rakennuslupahakemuksen yhteydessä. Keski-Uudenmaan ympäristökeskus ei suhtaudu hakemuksen mukaiseen rakentamiseen kielteisesti, mutta painottaa, että yllä mainitut seikat huomioon ottaen rakentamiselle tulee asettaa tiukat ehdot."

Hakijan vastine

Vastineenaan Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen lausuntoon hakija lisännyt hakemukseensa, ettei tarkoituksena ole rakentaa vesikäymälää.

Poikkeamispäätöksen lähtökohdat ja perustelut

Hakemuksen kohteena oleva rakennuspaikka sijaitsee tiiviisti rakentuneen Vaaksinjärven rantavyöhykkeellä rajoittuen etelästä Vaaksinjärveen ja pohjoisesta Länsi-Vahaksentiehen, jonka pohjoispuolella on hakattu metsäalue. Sekä lännestä että idästä rakennuspaikka rajautuu rakennettuihin lomarakennuksen rakennuspaikkoihin. Hakemuksen kohteena olevan rakennuspaikan itäpuolella rakentaminen sijoittuu pienen niemen kärkeen. Rakennuspaikalla ja muilla rantavyöhykkeellä olevilla rakennuspaikoilla kasvaa runsaasti puustoa. Tällä hetkellä tilalla Majalahti 543-411-4-28 sijaitsee rakennus- ja huoneistorekisterin mukaan 42 k-m²:n suuruinen lomarakennus sekä kaksi talousrakennusta, joiden molempien kerrosalat ovat hakijan antamien tietojen mukaan 29 k-m². Asemapiirroksessa on lisäksi osoitettu oleva puuvaja. Tarkoituksena on purkaa oleva lomarakennus ja rakentaa samalle paikalle uusi 70 k-m²:n suuruinen lomarakennus.

Hakemuksen kohteena oleva rakennuspaikka on rekisteröity vuonna 1943 eli kyseessä on ns. vanha itsenäinen tila. Rantaviivan pituus on noin 67 metriä. Kyseessä on korvaava rakentaminen eikä uuden lomarakennuksen rakentaminen näin ollen lisää lomarakennusten määrää alueella.

Osayleiskaavan määräyksissä todetaan, että alueella sallitaan vapaa-ajan asuminen. Alue muodostaa paikallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön. Alueen mittakaava ja käyttötarkoitukset ovat säilytettäviä. Rakentamisen mittakaava, sijoittuminen ja rakeisuus ovat vaalittavia. Rakentaminen on sovittava huolella ympäröivään maisemaan ja rakennettuun ympäristöön.

Poikkeaminen ranta-alueen suunnittelutarpeesta

Maankäyttö- ja rakennuslain 72.1 §:n mukaan meren tai vesistön ranta-alueeseen kuuluvalla rantavyöhykkeelle ei saa rakentaa rakennusta ilman asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena.

Kun otetaan huomioon, että kyseessä on ennestään lomarakentamiseen käytetty vanha itsenäinen tila ja korvaava rakentaminen, voidaan katsoa, että hakemuksen tueksi on erityisiä syitä, eikä haettu rakentaminen esittelytekstissä esitetyn perustein aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle; ei vaikeuta luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista eikä vaikeuta rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista; tai johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia. Hakemukseen suostuminen ei vaaranna maanomistajien tasapuolisen kohtelun periaatteen toteutumista lupakäsittelyssä.

Poikkeaminen rakennusjärjestyksen rakennuksen vähimmäisetäisyyttä keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta koskevasta määräyksestä.

Rakennusjärjestyksen mukaan muun kuin saunarakennuksen etäisyys keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 30 metriä, ellei rakennuspaikan luonnonmukaisena säilyttämisen vaatimuksesta muuta johdu, eikä asemakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa ole muuta määrätty. Nyt hakemuksen kohteena oleva lomarakennus on osoitettu noin 25 metrin etäisyydelle rantaviivasta.

Pohjakartan korkeuskäyrien perusteella rantaviiva on korkeudella 91 m meren pinnasta ja haettu rakentaminen sijoittuu noin korkeudelle 93 m meren pinnasta. Rakennusjärjestyksessä määrätään, että rakennuksen alimman lattiatason tulee olla vähintään 1 metri järven ylävesirajaa korkeammalla. Ellei järven ylävesiraja ole tiedossa, on alimman lattiatason oltava vähintään 2 metriä keskivedenkorkeudesta, ellei Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnosta muuta johdu.

Kun otetaan huomioon, että tilalla oleva lomarakennus sijaitsee 25 metrin etäisyydellä kartalta arvioidusta keskivedenkorkeudesta sekä tulevan lomarakennuksen noin kahden metrin korkeusero em. keskivedenkorkeudesta, voidaan katsoa, että hakemuksen tueksi on erityisiä syitä, eikä haettu rakentaminen esittelytekstissä esitetyn perustein aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle; ei vaikeuta luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista eikä vaikeuta rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista; tai johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia. Hakemukseen suostuminen ei vaaranna maanomistajien tasapuolisen kohtelun periaatteen toteutumista lupakäsittelyssä.

Esittelijä

Tekninen johtaja

Esitys

Elinvoimalautakunta toteaa, että hakemuksen mukainen rakennuspaikka sijaitsee alueella, joka on maankäyttö- ja rakennuslain 72.1 §:n tarkoittamaa ranta-aluetta. Hanke edellyttää myös maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n mukaista poikkeamista rakennusjärjestyksen rakennuksen

vähimmäisetäisyyttä keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta koskevasta määräyksestä.

Elinvoimalautakunta katsoo, että hakemuksen tueksi on erityisiä syitä, eikä haettu rakentaminen esittelytekstissä esitetyn perustein aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle; ei vaikeuta luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista eikä vaikeuta rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista; tai johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia. Hakemukseen suostuminen ei vaaranna maanomistajien tasapuolisen kohtelun periaatteen toteutumista lupakäsittelyssä. Elinvoimalautakunta päättää myöntää haetun poikkeamisen sekä maankäyttö- ja rakennuslain 72.1 §:n mukaisesta ranta-alueen suunnittelutarpeesta että rakennusjärjestyksen rakennuksen vähimmäisetäisyyttä keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta koskevasta määräyksestä ehdolla, että

- rakentaminen tulee muodoltaan, kattomuodoltaan, mittasuhteiltaan, materiaaleiltaan ja ulkonäöltään sovittaa pienimittakaavaiseen kulttuuriympäristöön.
- Rantavyöhykkeen kasvillisuus tulee pääosin säilyttää ja rakentamattomat rakennuspaikan osat säilyttää mahdollisimman luonnonomukaisina.
- rakennuspaikalla saa olla vain yksi lomarakennus.
- Rakennuspaikalle ei saa rakentaa vesikäymälää.

Päätös asiasta annetaan julkipanon jälkeen. Poikkeamispäätös on voimassa kaksi vuotta päätöksen antamispäivästä lukien, jona aikana rakennusvalvontaviranomaiselta tulee hakea rakennuslupaa, muutoin poikkeamispäätös raukeaa.

Sovelletut oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslaki 72.1 §, rakennusjärjestyksen luku 6, kunnan hallintosääntö 21 §.

Valmistelija

Yleiskaavainsinööri Arja Junttila, puh. 040 317 2530

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Liitteet

Liite[1]

Liitekartat 543-411-4-28

Tilan 543-402-29-77 rakentamista koskeva suunnittelutarveratkaisu

Elinvoimalautakunta 08.09.2020 § 86
1141/10.03.00.03/2020

Tilalle Kullantöyräs 543-402-29-77, jonka pinta-ala on noin 15,15 ha, haetaan rakentamista koskevaa suunnittelutarveratkaisua yksiasuntoisen, 1-kerroksisen, 100 k-m²:n suuruisen sivuasunnon rakentamiseksi. Rakennuspaikka sijaitsee Kirkonkylän taajaman pohjoispuolella osoitteessa Kullantöyräntie 68.

Voimassa olevassa Uudenmaan maakuntakaavassa hakemuksen kohteena oleva rakennuspaikka sijaitsee valkoisella alueella, jolle voidaan osoittaa paikallista merkitystä omaavaa maankäyttöä. Kaavamääräyksen mukaan alueelle suuntautuvaa asuin- ja työpaikkarakentamista on ohjattava taajamatoimintojen alueille ja kyliin. Uusimaa-kaava 2050 Helsingin seudun vaihemaakuntakaavaehdotuksessa rakennuspaikka sijaitsee alueella, jota koskevat yleiset suunnittelumääräykset. Maakuntakaavaehdotuksessa osoitettujen keskusten, palvelukeskittymien ja taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeiden ulkopuolella tapahtuva asuin- ja työpaikkarakentamisen tulee ensisijaisesti sijoittua olemassa olevan yhdyskuntarakenteen yhteyteen. Rakentamisen ohjauksessa tulee huomioida olemassa olevan infrastruktuurin mahdollisimman tehokas hyödyntäminen, palveluiden saavutettavuus ja kestävä liikunnan edellytykset. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on pyrittävä minimoimaan liikenteestä aiheutuvia melu-, värinä- ja päästöhaittoja.

Valtuuston vuonna 1989 hyväksymässä koko kuntaa koskevassa oikeusvaikutuksettomassa yleiskaavassa hakemuksen kohteena oleva rakennuspaikka sijaitsee maatalousalueella (MT).

Alue on maankäyttö- ja rakennuslain 16.1 §:n tarkoittamaa suunnittelutarvealuetta.

Hakijan perustelut

Hakija on perusteluinaan kuvaillut hankkeen sijaintia sopivaksi sivuasunnolle.

Naapurien kuuleminen

Naapureille on varattu tilaisuus lausua mielipiteensä hakemuksen johdosta eikä heillä ole ollut huomautettavaa.

Suunnittelutarveratkaisun lähtökohdat ja perustelut

Hakemuksen kohteena oleva sivuasunto sijoittuu noin kolmen hehtaarin suuruisen peltojen ympäröimään saarekkeeseen, jossa on kahden tilakeskuksen päärakennukset, kaksi omakotitaloa ja yksi paritalo. Sivuasunto on tarkoitus rakentaa maatilakeskuksen pihapiiriin. Hakemuksen kohteena olevalla rakennuspaikalla sijaitsee rakennus- ja huoneistorekisterin mukaan vuonna 1922 valmistunut 94 k-m²:n suuruisen asuinrakennus sekä 24 ja 10 k-m²:n suuruiset talousrakennukset. Hakijan antamien tietojen mukaan tilalla on lisäksi noin 200 k-m²:n suuruisen navetta, 100 k-m²:n suuruisen puuvaja sekä noin 42 k-m²:n suuruisen vanha ja autio mökki, joka on vuosia sitten

toiminut asuinrakennuksena. Tarkoituksena on purkaa vanha navetta ja saunarakennus sekä muuttaa vanha mökki talousrakennukseksi.

Hakemuksen kohteena oleva rakennuspaikka ei sijaitse minkään alakoulun lukitulla oppilaaksiottoalueella. Matkaa Kirkonkylän taajamassa sijaitseviin ala- ja yläkouluun sekä muihin palveluihin on noin 4,0-4,5 km. Rajamäentien varrella on kevyen liikenteen väylä. Kyläjoentien varrella ei ole kevyen liikenteen väylää. Rajamäentien kautta kuljettaessa koulureittiä ei ole koululiitu-ohjelman mukaan luokiteltu vaaralliseksi koulutiekseksi, mutta Rajamäentien ylitys Kullantöyräntien kohdalta on katsottu vaaralliseksi kaikilla luokka-asteilla. Kyläjoentien kautta kuljettaessa koulureitti on luokiteltu vaaralliseksi ensimmäisen luokan oppilaille, mutta Kyläjoentien ylitys Kullantöyräntien kohdalta myös 1-4 luokkien oppilaille. Julkinen liikenne Helsingin suuntaan kulkee Rajamäentieltä, jolla sijaitsevalle pysäkillä on rakennuspaikalta matkaa noin 0,7 km. Alue ei ole vuonna 2015 hyväksytyin vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaista kehittämisaluetta.

Hakemuksen kohteena oleva tila on kuulunut vuonna 1950 rekisteröityyn emätilaan Kullantöyräs, jonka pinta-ala oli tuolloin 16,15 ha. Emätilasta on hakemuksen kohteena olevan tilan lisäksi muodostettu kaksi rakennettua tilaa.

Rakennusjärjestyksen mukaan ns. sivuasunnolla tarkoitetaan asuntoa, joka liittyy toiminnallisesti ns. pääasuntoon. Rakennuspaikalle saa rakentaa sivuasunnon, jos rakennuspaikan koko on vähintään 5000 m² (0,5 ha) ja sillä on ennestään vain yksi asunto. Edellytyksenä sivuasunnolle on, että se rakennetaan pääasunnon yhteyteen tai sen pihapiiriin siten, että rakennuksilla on yhteinen vesihuolto, tieliittymä, sisäänkäyntipiha ja piha-alue. Sivuasunnon ja pääasunnon tulee muodostaa kokonaisuus. Sivuasunto tulee suunnitella liikuntaesteettömäksi. Sivuasunto saa olla enintään yksikerroksinen ja kerrosala saa olla enintään 100 k-m². Sivuasuntoa ei saa laajentaa 100 k-m² suuremmaksi. Sivuasuntoon ei saa rakentaa kellarikerrosta.

Kun sivuasunto rakennetaan asemapiirroksen mukaisesti samaan pihapiiriin pääasunnon kanssa ja tilalla oleva mökki muutetaan talousrakennukseksi, voidaan katsoa, että hakemuksen mukainen rakentaminen ei aiheuta haittaa asemakaavoitukselle, yleiskaavoitukselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle; on sopivaa yhdyskuntateknisten verkostojen ja liikenneväylien toteuttamisen sekä liikenneturvallisuuden ja palvelujen saavutettavuuden kannalta; ja on sopivaa maisemalliselta kannalta eikä vaikeuta erityisten luonnon- tai kulttuuriympäristön arvojen säilyttämistä eikä virkistystarpeiden turvaamista. Hakemukseen suostuminen ei vaaranna maanomistajien tasapuolisen kohtelun periaatteen toteutumista lupakäsittelyssä

Esittelijä

Tekninen johtaja

Esitys

Elinvoimalautakunta toteaa, että hakemuksen mukainen rakennuspaikka sijaitsee alueella, joka on maankäyttö- ja rakennuslain 16.1 §:n tarkoittamaa suunnittelutarvealuetta.

Elinvoimalautakunta katsoo, että haetulle rakentamiselle on olemassa maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:n 1 momentin tarkoittamat edellytykset esittelytekstissä esitetyin perusteiden ehdolla, että

- asemapiirroksessa esitetty ns. ylämökki muutetaan talousrakennukseksi.

- Sivuasunto saa olla enintään 100 k-m².

- Sivuasuuntoa ei saa laajentaa 100 k-m² suuremmaksi.
- Sivuasuunto tulee tehdä asemapiirroksen mukaisesti pääasunnon yhteyteen siten, että asunnoilla on yhteinen vesihuolto, jätevesien käsittelyjärjestelmä, tieliittymä, sisäänkäyntipiha ja piha-alue.
- Sivuasunnon ja pääasunnon tulee muodostaa kokonaisuus, jota ei saa maanmittaustoimituksella erottaa itsenäisiksi tiloiksi.
- Sivuasuunto tulee suunnitella liikuntaesteettömäksi.
- Sivuasuunto saa olla enintään 1-kerroksinen.
- Sivuasuuntoon ei saa rakentaa kellarikerrosta.
- Sivuasunnon lattiapinnan ja katonharjan välinen korkeus saa olla enintään 5,5 m.
- Sivuasuunto sovitetaan julkisivuiltaan, materiaaliltaan, kattomuodoltaan ja väriykseltään rakennuspaikalla olevaan rakennuskantaan.

Hakemuksen mukainen rakentaminen ei esitetyn ehdoin aiheuta haittaa asemakaavoitukselle, yleiskaavoitukselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle; on sopivaa yhdyskuntateknisten verkostojen ja liikenneväylien toteuttamisen sekä liikenneturvallisuuden ja palvelujen saavutettavuuden kannalta; ja on sopivaa maisemalliselta kannalta eikä vaikeuta erityisten luonnon- tai kulttuuriympäristön arvojen säilyttämistä eikä virkistystarpeiden turvaamista. Hakemukseen suostuminen ei vaaranna maanomistajien tasapuolisen kohtelun periaatteen toteutumista lupakäsittelyssä.

Päätös asiasta annetaan julkipanon jälkeen. Suunnittelutarveratkaisu on voimassa kaksi vuotta päätöksen antamispäivästä lukien, jona aikana rakennusvalvontaviranomaiselta tulee hakea rakennuslupaa, muutoin suunnittelutarveratkaisu raukeaa.

Minkäänlaiseen rakennustoimenpiteeseen ei saa ryhtyä ennen rakennusluvan myöntämistä.

Sovellatut oikeusohjeet:

Maankäyttö- ja rakennuslaki 16.1 §, 137.1 § 1 mom., rakennusjärjestyksen luku 5, kunnan hallintosääntö 21 §.

Valmistelija

Yleiskaavainsinööri Arja Junntila, puh. 040 317 2530

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Liitteet

Liite[2]

Liitekartat 543-402-29-77

Tilan 543-401-24-207 rakentamista koskeva suunnittelutarveratkaisu ja poikkeamispäätös

Elinvoimalautakunta 08.09.2020 § 87
1205/10.03.00.03/2020

Tilalle Sorala 543-401-24-207, jonka pinta-ala on 5 360 m², haetaan rakentamista koskevaa suunnittelutarveratkaisua ja poikkeamispäätöstä yksiasuntoisen, 1-kerroksisen, 140 k-m²:n suuruisen omakotitalon, 50 k-m²:n suuruisen autotallin/katoksen, 30 k-m²:n suuruisen saunarakennuksen ja 9 k-m²:n suuruisen puuvajan rakentamiseksi. Rakennuspaikka sijaitsee Rajamäen taajaman koillispuolella osoitteen Pinnintie 149 itäpuolella.

Voimassa olevassa Uudenmaan maakuntakaavassa hakemuksen kohteena oleva rakennuspaikka sijaitsee taajamatoimintojen alueella ja pohjavesialueella. Pinninummi on osoitettu arvokkaaksi harjualueeksi tai muuksi geologiseksi muodostumaksi. Uusimaa-kaava 2050 Helsingin seudun vaihe-
maakuntakaavaehdotuksessa rakennuspaikka sijaitsee alueella, jota koskevat yleiset suunnittelu-
määräykset. Maakuntakaavaehdotuksessa osoitettujen keskusten, palvelukeskittymien ja taajama-
toimintojen kehittämisvyöhykkeiden ulkopuolella tapahtuva asuin- ja työpaikkarakentamisen tulee
ensisijaisesti sijoittua olemassa olevan yhdyskuntarakenteen yhteyteen. Rakentamisen ohjauksessa
tulee huomioida olemassa olevan infrastruktuurin mahdollisimman tehokas hyödyntäminen,
palveluiden saavutettavuus ja kestävä liikumisen edellytykset. Yksityiskohtaisemmassa
suunnittelussa on pyrittävä minimoimaan liikenteestä aiheutuvia melu-, tärinä- ja päästöhaittoja.
Pinninummi on arvokas geologinen muodostuma. Alue on pohjavesialuetta.

Ympäristöministeriön vuonna 1992 vahvistamassa Hyvinkään kylän harjualueiden osayleiskaavassa,
joka on oikeusvaikutteinen, hakemuksen kohteena oleva tila on osoitettu loma-asuntoalueeksi
(RA).

Alue on maankäyttö- ja rakennuslain 16.1 §:n tarkoittamaa suunnittelutarvealuetta. Lisäksi hanke
edellyttää maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n mukaista poikkeamista Hyvinkään kylän
harjualueiden oikeusvaikutteisesta osayleiskaavasta.

Hakijan perustelut

Hakija ei ole perustellut hakemustaan.

Naapurien kuuleminen

Naapureille on varattu tilaisuus lausua mielipiteensä hakemuksen johdosta eikä heillä ole ollut
huomautettavaa.

Suunnittelutarveratkaisun lähtökohdat ja perustelut

Hakemuksen kohteena oleva rakennuspaikka sijaitsee Rajamäen asemakaavoitetun taajaman
koillispuolella Pinnintien ja Koivurinteentien välisellä metsäalueella. Asemakaavoitetulle alueelle on

rakennuspaikalta matkaa noin 200 m. Rakennuspaikka ja muu lähiympäristö on rakentamatonta, mutta länsipuolella on kaksi rakennettua omakotitaloa.

Pinnintien länsipuoli Pinninummi on osayleiskaavassa osoitettu virkistysalueeksi (V), jolla on voimassa rakennuslain 124a §:n mukainen toimenpidekielto (MRL:n 128 §:n mukainen maisematyöluva). Loma-asuntoalueen (RA) pohjois- ja eteläpuoli on kaavassa osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Noin 500 m lounaaseen hakemuksen kohteena olevasta rakennuspaikasta on suojelualue (S), joka on kasvistollisesti arvokas lehtoalue, ja se on rauhoitettu luonnonsuojelulain mukaisesti vuonna 1986. Alueella on voimassa rakennuslain 124a §:n mukainen toimenpidekielto (MRL:n 128 §:n mukainen maisematyöluva).

Alue on Rajamäen alakoulun lukittua oppilaaksiottoaluetta. Matkaa alakouluun on noin 2,6 km ja Rajamäen yläkouluun ja keskustan muihin palveluihin noin 2,8 km. Reittejä ei ole Koululiitu-ohjelmalla arvioitu vaarallisiksi kouluteiksi. Bussiliikenne Helsingin suuntaan kulkee Rajamäen keskustasta. Liikkuminen alueella perustuu pääasiassa yksityisautoiluun. Alue ei ole vuonna 2015 laaditun vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaista kehittämisaluetta.

Hakemuksen kohteena oleva tila on muodostettu vuonna 1985. Tämä tila on lohkotila vuonna 1954 rekisteröidystä emätilasta Kalliorinne 543-401-24-33, jonka pinta-ala oli tuolloin 5,75 ha. Tästä emätilasta on muodostettu 7 noin 0,50 ha:n suuruisia lohkotilaa, joista kolme on rakennettu. Myös emäkiinteistöksi jäänyt tila Kalliorinne 543-401-24-240 on rakennettu. Kaikki rakentamattomat lohkotilat sekä kaksi rakennettua lohkotilaa sijaitsevat oikeusvaikutteisen Hyvinkään kylän harjualueiden osayleiskaavan mukaisella loma-asuntoalueella (RA).

Oikeusvaikutteista osayleiskaavaa laadittaessa tulevalle RA-alueella sijaisi omakotitalo tilalla Hietala 543-401-24-72 ja lomarakennus tilalla Mammanmökki 543-401-24-80. Nämä tilat oli lohkottu vuosina 1968 ja 1975. Nyt hakemuksen kohteena olevalle tilalle Sorala 543-401-24-207 ja toiselle RH-alueen lohkotilalle Santala 543-401-24-208 oli myönnetty poikkeusluva lomarakennuksen rakentamiseksi vuonna 1985, mutta rakennuslupaa ei haettu säädetyssä ajassa ja luvat raukesivat.

Tilalle Mammanmökki 543-401-24-80 haettiin suunnittelutarveratkaisua/poikkeamispäätöstä lomarakennuksen korvaamiseksi omakotitalolla vuonna 2009 ja kuntakehitystoimikunta teki asiasta myönteisen päätöksen kokouksessaan 19.1.2010 § 4. Tuolloin naapurikiinteistön 543-401-24-76 omistaja valitti hankkeesta Helsingin hallinto-oikeuteen, joka kumosi kuntakehitystoimikunnan päätöksen. Hallinto-oikeuden päätöksessä todettiin mm. seuraavaa: "*Kun otetaan huomioon yleiskaavassa alueelle osoitettu maankäyttö, rakennuspaikan lähialueella toteutunut rakentaminen, vaatimukset maanomistajien yhdenvertaisesta kohtelusta ja riittävän kaavoitusvaran jättämisestä sekä rakennuspaikan etäisyys asemakaavoitetusta alueesta, hankkeen toteuttaminen kaavoituksesta erillisellä suunnittelutarveratkaisulla aiheuttaa maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:n 1 momentissa tarkoitettua haittaa kaavoitukselle ja alueiden käytön muulle järjestämiselle. Hankkeen toteuttamismahdollisuudet tulee selvittää alueen kaavoituksessa, jolloin voidaan ottaa huomioon myös alueen muiden maanomistajien rakentamistarpeet ja muu maankäyttö. Näin ollen myönteiselle suunnittelutarveratkaisulle ei ole ollut oikeudellisia edellytyksiä.*"

Tilalle Hietala 543-401-24-72 myönnettiin vuonna 2012 suunnittelutarveratkaisu/poikkeaminen vanhan omakotitalon korvaamiseksi uudella omakotitalolla, koska omakotitalon laajentaminen olisi kuitenkin ollut mahdollista suoraan rakennuslupa perustuen.

Tilalle Mammanmökki 543-401-24-80 haettiin suunnittelutarveratkaisua/poikkeamispäätöstä uudelleen omakotitalon rakentamiseksi vuonna 2015. Esittelijä teki asiasta kielteisen esityksen, sillä hallinto-oikeus oli kumonnut edellisen saman sisältöisen myönteisen kuntakehitystoimikunnan päätöksen. Huolimatta Helsingin hallinto-oikeuden päätöksestä kuntasuunnittelulautakunta teki asiassa myönteisen ratkaisun 21.4.2015 § 41.

Nyt hakemuksen kohteena oleva tila on rakentamaton kuten kolme muutakin osayleiskaavan RA-alueella sijaitsevaa kiinteistöä. Hakemukseen suostuminen tarkoittaisi, että omakotitalon rakentamiseen tulisi suostua myös samasta emätilasta lohotulle kolmelle muulle kiinteistölle, jotka sijaitsevat osayleiskaavan loma-asuntoalueella.

Kun otetaan huomioon osayleiskaavassa alueelle osoitettu maankäyttö, lähialueella toteutunut rakentaminen sekä rakennuspaikan etäisyys asemakaavoitetusta alueesta, hankkeen toteuttaminen yksittäisin luvuin aiheuttaa haittaa asemakaavoitukselle, yleiskaavoitukselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle. Haettuun lupaan suostuminen vaarantaa maanomistajien tasapuolisen kohtelun vaatimuksen lupakäsittelyssä.

Poikkeaminen oikeusvaikutteisesta osayleiskaavasta

Hyvinkään kylän harjualueiden oikeusvaikutteisen osayleiskaavan mukaan hakemuksen kohteena oleva alue on osoitettu lomarakentamiseen. Nyt hakemuksen kohteena on omakotitalon rakentaminen alueelle.

Harjualueiden osayleiskaava ei ole ns. mitoittava osayleiskaava. Kaavan tavoitteena on pidetty harjuihin kohdistuvien erilaisten maankäyttöpaineiden yhteensovittamista.

Koska ei ole olemassa edellytyksiä myönteiselle suunnittelutarveratkaisulle ja hallinto-oikeus on jo todennut, että maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n mukaisia poikkeamisen edellytyksiä ei ole ollut myöskään naapurikiinteistöllä, voidaan katsoa, että poikkeamiselle oikeusvaikutteisesta osayleiskaavasta ei ole olemassa maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n mukaisia edellytyksiä.

Esittelijä

Tekninen johtaja

Esitys

Elinvoimalautakunta toteaa, että hakemuksen mukainen rakennuspaikka sijaitsee alueella, joka on maankäyttö- ja rakennuslain 16.1 §:n tarkoittamaa suunnittelutarvealuetta. Hanke edellyttää myös maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n mukaista poikkeamista oikeusvaikutteisesta osayleiskaavasta.

Suunnittelutarveratkaisu

Elinvoimalautakunta katsoo, että haetulle rakentamiselle ei ole olemassa maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:n 1 momentin tarkoittamia edellytyksiä. Hakemuksen mukainen rakentaminen aiheuttaa haittaa asemakaavoitukselle, yleiskaavoitukselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle. Haettuun lupaan suostuminen vaarantaa maanomistajien tasapuolisen kohtelun vaatimuksen lupakäsittelyssä. Elinvoimalautakunta päättää tehdä kielteisen suunnittelutarveratkaisun esittelytekstissä esitetyin perustein.

Poikkeamispäätös

Elinvoimalautakunta katsoo, että hakemuksen tueksi ei ole olemassa erityisiä syitä ja haettu rakentaminen aiheuttaa haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle. Haettuun lupaan suostuminen vaarantaa maanomistajien tasapuolisen kohtelun vaatimuksen lupakäsittelyssä. Elinvoimalautakunta päättää tehdä kielteisen poikkeamispäätöksen esittelytekstissä esitetyin perustein.

Päätös asiasta annetaan julkipanon jälkeen.

Sovelletut oikeusohjeet:

Maankäyttö- ja rakennuslaki 16.1 §, 137.1 §., 171 §, kunnan hallintosääntö 21 §.

Valmistelija

Yleiskaavainsinööri Arja Juntila, puh. 040 317 2530

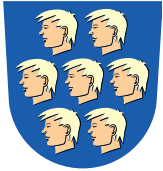
Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Liitteet

Liite[3]

Liitekartat 543-401-24-207

Lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle koskien tilan 543-412-1-1201 määräalan suunnittelutarveratkaisua ja poikkeamispäätöstä

Elinvoimalautakunta 08.09.2020 § 88
394/10.03.00.03/2020

Helsingin hallinto-oikeus pyytää kuntaa antamaan lausuntonsa luvanhakijan valituksesta, joka koskee elinvoimalautakunnan kielteistä suunnittelutarveratkaisua ja poikkeamispäätöstä 16.6.2020 § 65. Elinvoimalautakunta totesi ratkaisussaan, ettei 250 k-m²:n suuruisen omakotitalon ja 100 k-m²:n suuruisen talousrakennuksen rakentamiseksi tilan Kivikko 543-412-1-1201 noin 3 700 m²:n suuruiselle määräalalle ollut maankäyttö- ja rakennuslain 137 ja 171 §:n mukaisia edellytyksiä. Lausuntoa on pyydetty viimeistään 14.9.2020.

Valituksessa pyydetään elinvoimalautakunnan päätöksen muuttamista siten, että suunnittelutarveratkaisua koskeva hakemus hyväksytään. Vaihtoehtoisesti vaaditaan asian palauttamista elinvoimalautakunnan käsiteltäväksi.

Perusteluina valittaja on kuvaillut emätilasta Mäntymäki 543-412-1-310 muodostettujen kiinteistöjen omistussuhteita. Valittaja toteaa, että määräalalla sijaitsee tie, vesijohto ja viemäri. Tästä syystä on herännyt kysymys, onko tarkoitus, että valituksen kohteena oleva määräala palvelee tulevaisuudessa virkistysalueen pysäköintialueena. Valituksen kohteena olevaa määräalaa on viranhaltijoiden toimesta suositeltu vuosina 1993 ja 2005 vaihtoehtoiseksi hakemuksen kohteeksi.

Edelleen valituksen perusteluissa viitataan elinvoimalautakunnan 11.12.2018 (§ 126) tekemään myönteiseen suunnittelutarveratkaisuun, joka koski omakotitalon rakentamista tilan 543-412-1-195 määräalalle. Mainitun asian käsitteli myös Nurmijärven kunnanhallitus, joka päätti olla valittamatta elinvoimalautakunnan päätöksestä. Kyseinen määräala sijaitsee noin puolen kilometrin päässä nyt valituksen kohteena olevasta määräalasta.

Valituksessa korostetaan vielä, että elinvoimalautakunnan päätöksessä olisi tullut ilmetä, että emätilan talouskeskus on yksi rakennetuista tiloista ja 2 rakennettua rakennuspaikkaa on perikunnalta jaossa saatuja. Kolme muuta rakennettua rakennuspaikkaa on myyty luvanhakijoiden vanhempien ja isoisän toimesta. Osa rakentamattomista tiloista on luovutettu Nurmijärven kunnan, alueen maanviljelijöiden sekä Oy Lohja Ab:n tarpeita varten. Valituksessa katsotaan, että em. elinvoimalautakunnan ja kunnanhallituksen käsittely osoittaa, ettei maanomistajien tasapuolinen kohtelu selvästikään toteudu ja päätös on lainvastainen.

Valituksen johdosta voidaan todeta seuraavaa:

Suunnittelutarveratkaisussa arvioidaan täytyvätkö maankäyttö- ja rakennuslain 173 §:n mukaiset rakennusluvan erityiset edellytykset suunnittelutarvealueella. Suunnittelutarveratkaisu kohdistuu kiinteistöön (rakennuspaikkaan) ja siihen liittyviin seikkoihin, ei hakijaan tai hänen olosuhteisiinsa. Päätöksen tulee olla sama riippumatta luvan hakijasta. Myöskään sillä seikalla, onko emätilasta

erotetut rakennuspaikat myyty luvanhakijan vai edellisen sukupolven toimesta ei ole, ei ole ratkaisun kannalta merkitystä.

Alueella ei ole oikeusvaikutteista kaavaa, mutta kunnan tarkoituksena on laatia valituksen kohteena olevalle alueelle oikeusvaikutteinen osayleiskaava, jossa tilakohtaisesti määritellään rakentamismahdollisuudet. Tulevalle osayleiskaavoitukselle on jätettävä suunnitteluvaraa. Ennen osayleiskaavan laatimista ei voida varmuudella tietää alueen tulevaa käyttötarkoitusta, eikä osoitetaanko osayleiskaavassa hakemuksen kohteena olevalle määrälalle rakentamismahdollisuutta. Oikeusvaikutteista osayleiskaavaa laadittaessa ja myös lupaharkinnassa tulee ottaa huomioon maanomistajien tasapuolinen kohtelu ja muiden maanomistajien rakentamistarpeet alueella. Näin ollen yksittäisin luvun ei voida suostua sellaiseen rakentamiseen, jota ei varmuudella voida osoittaa tulevassa osayleiskaavassa.

Vuonna 2005 valittajan tyttäreille haettiin suunnittelutarveratkaisua tilan 543-412-1-961 määrälalle. Valmistelu oli kielteinen ja kaavoituslautakunta teki kielteisen ratkaisun. Helsingin hallinto-oikeus sekä korkein hallinto-oikeus pysyttivät kaavoituslautakunnan kielteisen päätöksen. Hakuprosessin aikana arvioitiin luvan hakijalle valmistelun olevan kielteinen ja samassa yhteydessä tarkasteltiin myös muita hakijan omistuksessa olevia tiloja. Nyt valituksen kohteena oleva määräala oli tällainen keskustelussa esiin tuotu vaihtoehtoinen ja paremmin yhdyskuntarakenteeseen sijoittuva rakennuspaikka. Tällöin ei kuitenkaan arvioitu eikä ole voitukaan ottaa kantaa siihen, että valituksen kohteena oleva määräala täyttäisi maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:n mukaiset rakentamisen erityiset edellytykset.

Vuonna 2018 tilan 543-412-1-195 määrälalle haettiin suunnittelutarveratkaisua ja poikkeamispäätöstä rakennuspaikan vähimmäispinta-alasta omakotitalon rakentamiseksi. Oikeusvaikutuksettomassa Nukarin osayleiskaavassa rakennuspaikka oli osoitettu asuinpienalojen alueeksi (AP), mutta kaavassa ei ollut osoitettu uutta rakentamismahdollisuutta. Valmistelu ja esittelijän esitys olivat kielteiset. Elinvoimalautakunta teki asiasta myönteisen ratkaisun 11.12.2018 § 126, josta esittelijä jätti eriävän mielipiteen. Ratkaisu poikkesi kunnassa noudatetusta ratkaisukäytännöstä ja kunnanhallitus pohti valituksen tekemistä Helsingin hallinto-oikeudelle. Kunnanhallitus päätti kuitenkin kokouksessaan 21.1.2019 § 12, ettei valitusta tehdä. Asia ei näin ollen edennyt valitustuomioistuimiin, joten oikeusasteissa jäi tutkimatta, oliko hankkeelle olemassa maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:n mukaiset rakentamisen erityiset edellytykset suunnittelutarvealueella.

Kunnan tavoitteena on laatia kaikille haja-asutusalueille oikeusvaikutteisia osayleiskaavoja, joissa arvioidaan tiloittain rakentamismahdollisuudet emätilatarkasteluun perustuen. Sellaiseen yksittäisin luvun tapahtuvaan rakentamiseen, jota aikaisempien oikeusvaikutteisten osayleiskaavojen mitoittamiseen ja niistä saatuaan kokemukseen perustuen ei varmuudella voitaisi osoittaa rakentamiseen tulevassa osayleiskaavassa, ei ole perusteltua suostua. Kaavalliselle suunnittelulle tulee jättää vaihtoehtoja ja suunnitteluvaraa ja tilan rakentamismahdollisuudet selvittää alueelle laadittavassa osayleiskaavassa.

Kun otetaan huomioon jo toteutunut rakentaminen, alueen keskeneräinen suunnittelutilanne sekä vaatimukset maanomistajien yhdenvertaisesta kohtelusta ja riittävän suunnitteluvaran jättämisestä, hankkeen toteuttaminen kaavoituksesta erillisellä suunnittelutarveratkaisulla aiheuttaa haittaa asemakaavoitukselle, yleiskaavoitukselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle. Oikeudellisia edellytyksiä myönteiselle suunnittelutarveratkaisulle ei ole.

Valituksenalainen päätös sisältää myös poikkeamisen rakennusjärjestyksen rakennuspaikan vähimmäispinta-alasta. Rakennusjärjestyksen mukaan alueella olevan rakennuspaikan vähimmäispinta-ala on 10 000 m². Valituksen kohteena olevan rakennuspaikan pinta-ala on 3 700 m². Koska haetulle rakentamiselle ei ole olemassa maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:n 1 momentin tarkoittamia edellytyksiä, ei ollut syytä suostua myöskään haettuun poikkeamiseen.

Esittelijä

Tekninen johtaja

Esitys

Elinvoimalautakunta toistaa valituksenalaisessa päätöksessä esittämänsä seikat ja päättää antaa lausuntonaan Helsingin hallinto-oikeudelle johdantotekstin mukaisen lausunnon. Elinvoimalautakunta katsoo, ettei valituksessa ole esitetty mitään sellaisia seikkoja, jotka antaisivat aihetta muuttaa elinvoimalautakunnan päätöstä. Valitus tulee näin ollen hylätä.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Valmistelija

Yleiskaavainsinööri Arja Junttila, puh. 040 317 2530

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Tämän asian osalta pöytäkirja tarkastettiin kokouksessa.

Liitteet

Liite[4]

Liitekartat 543-412-1-1201

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2019

Elinvoimalautakunta 08.09.2020 § 89
462/00.03.00/2020

Kunnanhallitus on 22.6.2020 merkinnyt tiedoksi tarkastuslautakunnan jättämän arviointikertomuksen vuodelta 2019.

Kunnanhallitus lähetti arviointikertomuksen lautakuntien ja liikelaitosten johtokuntien sekä viranhaltijaorganisaatiossa toimialojen, keskuksen, tulosalueiden ja tiimien käsiteltäväksi ja vastattavaksi viimeistään silloin, kun talousarvioesitykset vv. 2021 - 2023 on jätettävä.

Erillinen raportti yhteenvetona arviointikertomuksessa todettujen havaintojen käsittelystä toimialoilta toimitetaan kunnanhallitukselle, joka toimittaa raportit edelleen valtuustolle sekä tarkastuslautakunnalle kuluvan vuoden aikana.

Elinvoimalautakunnan osalta tarkastuslautakunnan huomiot kohdistuivat saada kuntaan lisää elinvoimaisuutta uusilla työpaikoilla, tonttien luovutusperiaatteiden ja hakumenettelyn selkeyteen epäselvyyksien välttämiseksi sekä päätöksen valmisteluihin liittyvä yritysvaikutusten arviointi.

Elinvoimalautakunnan vastineet nro 3, 18 ja 20 on esitetty liitteessä.

Esittelijä

Tekninen johtaja

Esitys

Elinvoimalautakunta merkitsee tiedoksi arviointikertomuksen vuodelta 2019 ja antaa liitteen mukaiset vastineet tarkastuslautakunnan huomioihin.

Valmistelija

Hallintopäällikkö Leena Vuorenpää, puh. 040 317 2301

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Liitteet

Liite[5]

ARVIOINTIKERTOMUS 2019 vastineet Ympäristötoimiala, Elinvoima- ja kuntakehityspalvelut ja Nurmijärven Vesi

Elinvoimalautakunnan talousarvio 2021 ja taloussuunnitelma 2022-2023

Elinvoimalautakunta 08.09.2020 § 90
921/02.02.00/2020

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Vuosittaisen talousarviovalmistelun käynnistämiseksi kunnanhallitus hyväksyy kunnan hallintosäännön 58 §:n mukaisesti talousarvion suunnittelukehykset ja talousarvion laadintaohjeet, joiden perusteella toimielimet laativat talousarvioehdotuksensa. Kunnanhallitus on 22.6.2020 § 152 hyväksynyt palveluiden järjestämissuunnitelman ja talousarviokehyyksen 2021. Talousarvioraami pohjautuu valtuuston 12.6.2019 vahvistamaan Nurmijärven kestävä kasvu -ohjelmaan (NUUKA-ohjelma).

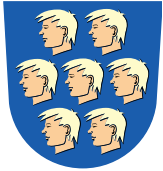
Talousarviokehys 2021

Talousarviokehys vuodelle 2021 on tehty ulkoisten ja sisäisten tuottojen ja kulujen pohjalta. Talousarviokehyyksen asettamisessa on huomioitu NUUKA-ohjelman talouden tavoitteiden rinnalla vuoden 2019 tilinpäätös sekä kuluvan vuoden tilinpäätösennuste. Kehysvalmistelun lähtökohtana on käyttötaloudessa ollut 2019 vuoden tilinpäätös. Tämän lisäksi toimialoja ja liikelaitoksia on ohjeistettu huomioimaan keskeisiä toiminnallisia ja taloudellisia muutoksia kuluvalta vuodelta, joita lähtötasona 2019 vuoden tilinpäätös ei sisällä.

Toimialojen ja liikelaitosten kehusehdotusten pohjalta on käyty neuvottelut toimialoittain, jonka jälkeen kehystä on tasapainotettu siten, että käyttötalouden kasvu on rajautunut vuoden 2019 tilinpäätökseen nähden 2,2 milj. euroon (1,02%). Kuluvan vuoden tilinpäätösennusteeseen nähden vuoden 2021 toimintakatteen arvioidaan laskevan 1,2 milj. euroa (-0,5%). Kehykseen sisältyviä alustavia tasapainotuksia tullaan kytkemään osaksi kunnan pitkän aikavälin talouden tasapainottamisohjelman valmistelua. Tasapainotukset ovat kohdentuneet sekä menojen leikkaamiseen, että tulojen vahvistamiseen.

Kunnan vuosikatteen arvioidaan kehyyksessä asettuvan 13,9 milj. euroon. Vuosikatteella kyetään rahoittamaan investoinneista noin 30 prosenttia, jonka perusteella nettolainanoton arvioidaan asettuvan 30,5 milj. euroon. Siten kunnan lainakannan arvioidaan nousevan 240,2 milj. euroon vuoden 2021 loppuun mennessä.

Tiukasta käyttötalouden raamista huolimatta tilikauden alijäämäennuste on kehyyksessä noin 7,1 milj. euroa. Kesän jälkeen käynnistyneen käyttö- ja investointitalouden tasapainotustyön tavoitteena on kääntää kunnan tuloslaskelmat ylijäämäisiksi lähivuosien aikana sekä ohjaamaan velkaantumiskehitys laskusuuntaan. Samaan aikaan käynnissä oleva palveluverkkotyö osaltaan tukee kunnan pitkän aikavälin talouden tasapainotusta.

Käyttötalouden talousarvioraami on sitova toimialoittain toimintakatetasolla.

Ympäristötoimialan sekä elinvoima- ja kuntakehityspalveluiden talousarvio ja –suunnitelmaesitykset 2021-2023 on valmisteltu kunnanhallituksen antaman talousarviokehityksen pohjalta.

Talousarviokirjassa esitettävät osat toimialoittain:

- . Toimialojen suoritteet ja niiden hinnat
- . Yhteenvetotaulukko keskeisistä muutoksista verrattuna vuoteen 2020, joilla on vaikutusta määrärahoihin ja tuloarvioihin
- . Henkilöstösuunnittelua varten toimialat kokoavat erikseen toimitettavaan henkilöstösuunnittelutaulukkoon esitykset uusista vakansseista

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Toimialojen sitovat vuositavoitteet esitetään talousarvion perustelutekstissä. Tavoitteet esitetään strategisten linjausten ja tavoitteiden mukaisesti toimialoittain.

Suunnitelmavuosien 2022 ja 2023 budjetointi

Suunnitelmavuosien 2022 ja 2023 budjetoinnissa tulee huomioida NUUKA-ohjelmaan pohjautuvat käyttötalouden kasvurajoitteet, joiden perusteella käyttötalouden nettomenojen (toimintakate) muutos nykyisten talousennusteiden perusteella on kunnan omien toimialojen osalta -1,2 % 2021-2022 ja -1,25 % 2022-2023.

Lauta- ja johtokuntien tulee hyväksyä talousarvioraamiin perustuvat talousarvioehdotuksensa 7.9.2020 mennessä. Elinvoimalautakunta hyväksyy talousarvioehdotuksensa 8.9.2020. Valtuusto hyväksyy 11.11.2020 talousarvion ja -suunnitelman vuosille 2021-2023.

Elinvoimalautakunnalle kuuluu ympäristötoimialalla maankäyttö ja yleiskaavoitus maankäytön ja kaavoituksen tulosalueelta sekä omaisuuden tuotot ja hallinta. Ko. talousarvioesitykset sisältyvät liitteenä olevaan koko ympäristötoimialatasoiseen talousarvioon. Lisäksi elinvoimalautakunnalle kuuluu konsernipalveluista elinvoima ja kuntakehityspalveluiden tulosalue.

Maankäyttö ja yleiskaavoitus, maankäytön ja kaavoituksen tulosalue

Maankäytön ja kaavoituksen tulosalueen talousarvioesitys on tulosalueen kehityksen mukainen. Maankäytön ja yleiskaavoituksen osalta talousarvioesityksessä ei ole olennaisia muutoksia vuoden 2020 talousarvioon nähden. Tulosalueen kululisäys johtuu asemakaavoitus- ja rakennuslautakunnan alaisiin avustuksiin tekniseltä keskukselta siirtyneistä yksityistiemäärärahoista.

Omaisuuden tuotot ja hallinta

Omaisuuden tuottojen hallinnan talousarvioesitys on kehityksen mukainen. Tuottoarvioita on nostettu merkittävästi vuoden 2020 talousarvioon nähden.

Elinvoima- ja kuntakehityspalveluiden tulosalue

Elinvoima- ja kuntakehityspalveluiden talousarvio ei mahtunut täysin sille asetettuun raamiin vaan raami ylittyi 263 000 euroa. Tämä johtuu etenkin siitä, että kunnan osuus KELA:n työmarkkinamaksuista on ollut nousussa. Covid19- epidemian pitkittyminen on heikentänyt vuoden

2020 tilipäätösennustetta työmarkkinamaksujen osalta, mikä on huomioitu myös vuoden 2021 talousarviossa. Raamin ylitys johtuu myös asiantuntijapalveluista. Asiantuntijapalveluiden osalta raami oli määritetty vuoden 2019 tilipäätöstietojen perusteella. Vuonna 2019 asiantuntijapalveluiden kustannukset muodostuivat käytännössä Keski-Uudenmaan Kehittämissyhtiö KEUKE:n sekä Mäntsälän maatalouspalveluiden laskutuksesta. Nämä ovat käytännössä kiinteitä menoja eikä vuonna 2019 toteutettu varsinaisia hankintoja.

Olenaisena muutoksena 2021 talousarvioon on KELA:n työmarkkinamaksujen kuntaosuuden nousu 1,8 miljoonaan vuoden 2020 1,19 miljoonasta. Tämä johtuu ennen kaikkea pitkittyneestä Covid19- epidemiasta, joka vaikuttaa myös vuoteen 2021. Tulosalueen henkilöstömäärään ei ole tulossa muutoksia vuonna 2021.

Valtuustoon sekä elinvoimalautakuntaan nähden sitovat tavoitteet

Liitteenä on esitys ympäristötoimialan valtuustoon nähden sitovista strategisista tavoitteista. Liite sisältää myös konsernipalveluiden valtuustoon nähden sitovat tavoitteet elinvoima- ja kuntakehityspalveluiden osalta.

Samoin liitteenä on luonnos ympäristötoimialan lautakuntatasoisiksi tavoitteiksi, jotka hyväksytään alkuvuodesta 2021 käyttösuunnitelmien hyväksymisen yhteydessä.

Samoin liitteenä on luonnos elinvoima- ja kuntakehityspalveluiden lautakuntatasoisiksi tavoitteiksi, jotka hyväksytään alkuvuodesta 2021 käyttösuunnitelmien hyväksymisen yhteydessä.

Yleiskaavoitusohjelma

Elinvoimalautakunnan talousarvioesitykseen sisältyy ohjeellisena hyväksyttävä yleiskaavoitusohjelma.

Esittelijä

Tekninen johtaja ja kehityspäällikkö

Esitys

Elinvoimalautakunta päättää

1. hyväksyä osaltaan ympäristötoimialan talousarvio- ja taloussuunnitelmaesityksen ja esittää sen kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle. Lautakunta oikeuttaa viranhaltijat suorittamaan vähäisiä laskennallisia korjauksia ja tekstiosan tarkistuksia vastamaan toimialan kaikkien lautakuntien esityksiä.

2. hyväksyä elinvoima- ja kuntakehityspalveluiden talousarvio- ja taloussuunnitelmaesityksen 2021-2023 ja esittää sen kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle. Lautakunta oikeuttaa viranhaltijat suorittamaan vähäisiä laskennallisia korjauksia ja tekstiosan tarkistuksia.

Valmistelija

Kehityspäällikkö Vesa Kokkonen, puh. 040 317 2361, Hallintopäällikkö Leena Vuorenpää, puh. 040 317 2301

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Liitteet

Liite[6]

Elinvoima- ja kuntakehityspalvelut_talousarvio 2021 ja taloussuunnitelma 2022-2023

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet_luonnos_ympäristötoimiala sekä elinvoima- ja kuntakehityspalvelut

TA toimiala + tua Ympäristötoimiala 2021

Yleiskaavaohjelma 2021-2023

Elinvoimalautakunnan lausunto investointiohjelmasta vuosille 2021-2025

Elinvoimalautakunta 08.09.2020 § 91
921/02.02.00/2020

Tekninen lautakunta on 25.6.2020 tehnyt esityksen talonrakennuksen ja kunnallistekniikan rakentamisen investoinneista vuosille 2021-2025 ja lähettänyt lausuntopyynnöt hallintokunnille

Talonrakennusinvestointien lähtökohtana ovat olleet yksiköiden tarveselvitykset, jotka on käsitelty ja priorisoitu toimialoilla. Ympäristötoimiala on yhteistyössä muiden toimialojen ja keskusten kanssa koordinoinut kunnallistekniikan ja talonrakennuksen investoinnit voimassa olevan prosessikuvauksen mukaisesti. Hallintokuntien edustajista koostunut investointiryhmä on valmistellut talonrakennuksen investointiohjelman.

Koska talousarviokehystä ei oltu hyväksytty investointien valmisteluvaiheessa vielä kesäkuun alkupuolella, investointiryhmä pyrki sopeuttamaan kunnan investoinnit vuodelle 2021 NUUKA-ohjelman 48 milj. euron tasoon.

Nyt käsitellyssä olevassa investointiohjelman laadinnassa on huomioitu merkittäväällä tavalla NUUKA-ohjelman linjaukset ja kuntastrategia, palveluverkkosuunnitelma, maankäytön tavoiteohjelma 2020 (MATA) sekä muut kunnan toimintaa ohjaavat linjaukset. Tulevien vuosien investointitaso tarkentuu, kun valtuusto on tehnyt päätöksen palveluverkosta ja hankesuunnitelmista.

Ympäristötoimialalla on tarkistettu investointiryhmässä valmistellun talonrakennuksen investointiohjelman hankkeiden sekä myös kunnallistekniikan hankkeiden sijoittumista taloussuunnittelukauden vuosille ja ohjeellisena aina vuoteen 2029 saakka.

Investoinneissa on pyritty huomioimaan asunto-, työpaikka- ja palvelurakentamisen tarpeet. Kunnallistekniikan rakentamishjelma on laadittu kunnallistekniikan suunnittelun, teknisen keskuksen ja vesilaitoksen yhteistyönä vuoteen 2025 saakka.

Teknisen lautakunnan näkökulma investointeihin on talousarviokehysten puitteet sekä kokonaiskoordinaatio: toimitilajohtaminen, tilojen tehokas käyttö, omaisuuden arvon säilyttäminen ja yhdyskuntatekniikka. Hallintokunnat tarkastelevat investointeja toiminnallisesta ja asiakasnäkökulmasta.

Talonrakennushankkeisiin vuosille 2021-2025 on esitetty 18 yli 300 000 euron hanketta ja lisäksi pienempiä 30 000 - 300 000 euron hankkeita. Hankekorteissa on kaikkiaan 19 investointihanketta.

Merkittäviä hankkeita talonrakennushankkeita vuosina 2021-2025 ovat terveyskeskuksen peruskorjaus, Rajamäen kampus, Urheilupuiston koulu sekä lukioratkaisu.

Suunnittelukauden alkuvuosina talonrakennushankkeet ovat sekä uudis- että peruskorjaushankkeita. Seitsemän veljeksen koulu, Urheilupuiston koulu ja Tornitien päiväkotit esitetään uudishankkeiksi.

Kunnan palveluverkkosuunnitelma päivitetään kuluvan vuoden aikana. Palveluverkkosuunnitelman laatimisen yhteydessä valmistellaan kunnan toimitilojen ohjelma, kartoitetaan kiinteistökannan nykytilanne sekä salkutetaan kiinteistökanta. Useat merkittävät investointipäätökset odottavat palveluverkkosuunnitelman päivitystä.

Kunnallistekniikan rakentamisen merkittävimpiä kohteita vuonna 2021 ovat Klaukkalan ohikulkutien lisäksi mm. Vanha-Klaukan alue, Heinojan alue, Metsä-Tuomelan alue, Altian ja Ilvesvuori pohjoisen työpaikka-alueet, Rajamäentien-Raalantien risteysalue, Havumäentien jatke Luhtajoentielle ja ohikulkutielle sekä kevytliikenteenväylä Klaukkalantien pohjoisosalla.

Tekninen lautakunta muuttaa tarvittaessa käyttösuunnitelmien hyväksymisvaiheessa alkuvuodesta 2021 alustavat kunnallistekniikan rakentamishjelmat vastaamaan valtuuston asettamia tavoitteita ja sitovia määrärahoja. Tekninen lautakunta hyväksyy käyttösuunnitelmien hyväksymisvaiheessa alkuvuodesta 2021 myös pienten talonrakennushankkeiden toteuttamissuunnitelman.

Esittelijä

Kehityspäällikkö

Esitys

Elinvoimalautakunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että talousarvion investointiohjelma 2021 – 2025 hyväksytään teknisen lautakunnan esittämässä laajuudessa.

Investointiohjelma vuosina 2021 – 2025 tasapainottaa NUUKA- ohjelman mukaisten taloudellisten tavoitteiden ja strategian tavoitteiden välillä. Investointiohjelma on suunniteltu huomioiden NUUKA- tavoitteet, mutta se mahdollistaa kuitenkin kunnan kasvun ja kehittymisen. Huomioitavaa kuitenkin on, että investointipaine kasvaa NUUKA:n jälkeisellä ajalla. Tämä muodostaa taloudellisen haasteen vuosikymmenen lopulla. Samalla on myös varmistettava, ettei pakollisia perus- yms. korjauksia viivytetä turhaan. Tämä voi nostaa todellisia kustannuksia.

Huomattavaa on, että palveluverkkotyön valmistuminen tulee monelta osin vaikuttamaan investointiohjelmaan. Oleellista onkin arvioida uudelleen investointiohjelma palveluverkkotyön valmistuttua. Palveluverkkotyö määrittää tarkemmin mm. sen, mitkä kiinteistöt jatkavat osana palveluverkkoa ja niihin kannattaa näin ollen tehdä korjausinvestointeja ja mitä kohteita kannattaa muuten kehittää.

Kunnan kasvun mahdollistavat investoinnit tukevat myös alueen elinkeinojen kehittymistä. Merkittävää kuitenkin on jatkossakin taata investoinneilla mm. yritystonttien riittävyys. Tämän lisäksi palveluverkkotyössä ja suuremmissa investointihankkeissa kannattaa toteuttaa yritysvaikutusten arviointi.

Valmistelija

Kehityspäällikkö Vesa Kokkonen, puh. 040 317 2361

Asian käsittely

Vaulamo esitti mm. Huhtalan kannattamana, että elinvoimalautakunnan lausuntoon lisätään Tornimäentien suunnittelun aikaistaminen ja suunnittelurahan (100 000e) siirtäminen vuodelta 2028 vuodelle 2023 (Liite Kunnallistekniikan rakentamisohjelma 2021 2025).

Elinvoimalautakunta hyväksyi yksimielisesti Vaulamon esityksen.

Päätös

Elinvoimalautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon investointiohjelmasta vuosille 2021-2025:

Elinvoimalautakunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että talousarvion investointiohjelma 2021 - 2025 hyväksytään teknisen lautakunnan esittämässä laajuudessa.

Investointiohjelma vuosina 2021 - 2025 tasapainottaa NUUKA- ohjelman mukaisten taloudellisten tavoitteiden ja strategian tavoitteiden välillä. Investointiohjelma on suunniteltu huomioiden NUUKA- tavoitteet, mutta se mahdollistaa kuitenkin kunnan kasvun ja kehittymisen. Huomioitavaa kuitenkin on, että investointipaine kasvaa NUUKA:n jälkeisellä ajalla. Tämä muodostaa taloudellisen haasteen vuosikymmenen lopulla. Samalla on myös varmistettava, ettei pakollisia perus- yms. korjauksia viivytetä turhaan. Tämä voi nostaa todellisia kustannuksia.

Huomattavaa on, että palveluverkkotyön valmistuminen tulee monelta osin vaikuttamaan investointiohjelmaan. Oleellista onkin arvioida uudelleen investointiohjelma palveluverkkotyön valmistuttua. Palveluverkkotyö määrittää tarkemmin mm. sen, mitkä kiinteistöt jatkavat osana palveluverkkoa ja niihin kannattaa näin ollen tehdä korjausinvestointeja ja mitä kohteita kannattaa muuten kehittää.

Kunnan kasvun mahdollistavat investoinnit tukevat myös alueen elinkeinojen kehittymistä. Merkittävää kuitenkin on jatkossakin taata investoinneilla mm. yritystonttien riittävyys. Tämän lisäksi palveluverkkotyössä ja suuremmissa investointihankkeissa kannattaa toteuttaa yritysvaikutusten arviointi.

Lisäksi elinvoimalautakunta esittää lausuntonaan, että Tornimäentien suunnittelu aikaistetaan ja suunnitteluraha 100 000e siirretään vuodelta 2028 vuodelle 2023 (Liite Kunnallistekniikan rakentamisohjelma 2021 2025).

Liitteet

Liite[7]

Investointiohjelma 2021 2025 TEKLA 2020 06 25

Kunnallistekniikan rakentamisohjelma 2021 2025

Talorakennuksen hankekortit 2021 2025 TEKLA 2020 06 25

Helsingin seudun kuntien ja valtion välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen 2020-2031 neuvottelutuloksen hyväksyminen

Elinvoimalautakunta 08.09.2020 § 92
1234/10.00.00.00/2020

Ympäristöministeriö asetti Helsingin seudun kuntien ja valtion välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen 2020–2023 neuvotteluryhmän 5.12.2018. Neuvotteluryhmään kuuluivat jäsenet Helsingin, Espoon, Vantaan ja Hyvinkään kaupungeista, Nurmijärven kunnasta, HSL:stä, Uudenmaan ELY-keskuksesta sekä ympäristöministeriöstä, liikenne- ja viestintäministeriöstä, valtiovarainministeriöstä, työ- ja elinkeinoministeriöstä, Väylävirastosta, ARA:sta sekä Liikenne- ja viestintävirasto Traficomista.

Neuvottelutulos valtion ja Helsingin seudun kuntien välisestä MAL-sopimuksesta vuosille 2020-2031 saavutettiin 2.6.2020. Sopimus tulee voimaan kaikkien sopijaosapuolten hyväksytyä sen. Tavoitteena on, että sopimus voitaisiin allekirjoittaa alkusyksystä 2020.

Maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus perustuu Helsingin seudun 14 kunnan ja valtion yhteiseen tahtotilaan seudun kehittämistä. Sopimuksen tavoitteena on mm. vahvistaa kuntien keskinäistä yhteistyötä, kumppanuutta seudun kuntien ja valtion välillä sekä osapuolten sitoutumista seudun kehittämiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin. Toimenpiteet luovat edellytyksiä muun muassa seudullisesti tarvetta vastaavalle monipuoliselle asuntotuotannolle sekä liikennejärjestelmän ja -investointien ja maankäytön yhteensovittamiselle.

Sopimuksessa määritellään tavoitetila 12-vuotisen sopimuskauden osalta Helsingin seudulle sekä kehityspolku tämän tavoitetilan saavuttamiseksi. Pidemmän aikavälin tavoitteet ovat voimassa 2020-2031. Sopimuksessa esitettävät konkreettiset toimenpiteet koskevat sopimuskauden ensimmäistä nelivuotisjaksoa 2020-2023. Sopimus uusitaan vuoden 2023 loppuun mennessä siten, että sen tavoitetila ja toimenpidepolku tarkistetaan ja täsmennetään suhteessa kansainvälisiin, kansallisiin ja seudullisiin tavoitteisiin. Samalla sovitaan vuosille 2024-2027 ajoittuvista konkreettisista toimenpiteistä.

Sopimuksen lähtökohtana on Helsingin seudun maankäyttö, asuminen ja liikenne 2019 -suunnitelma (MAL 2019), joka on valmisteltu yhteistyössä seudun kuntien, HSL:n sekä valtion ympäristö- ja liikennehallinnon toimijoiden kesken. Nurmijärven kunnanhallitus hyväksyi elinvoimalautakunnan esityksestä MAL 2019 -suunnitelman 12.8.2019 (§155).

Sopimuksen pidemmän aikavälin tavoitteet ovat voimassa 2020-2031 ja sopimuskausi 2020-2023 kestää 31.12.2023 saakka. Sopimus uusitaan vuoden 2023 loppuun mennessä, jolloin sovitaan seuraavien vuosien toimenpiteistä. Valtio-osapuolten sitoutuminen sopimukseen määritellään valtioneuvoston päätöksellä ja valtion ehtona rahoitustoimenpiteille on, että kunnat toteuttavat sopimukseen sisältyvät kuntien toimivallassa olevat toimenpiteet.

Valtio-osapuolten sitoutuminen sopimukseen määritellään valtioneuvoston periaatepäätöksellä, jossa linjataan valtion tahtotila ja tuki julkisen talouden suunnitelman ja talousarvioiden puitteissa. Valtion rahoitustoimenpiteet edellyttävät eduskunnan päätöstä.

Valtion ehtona tähän sopimukseen sitoutumiselle ja siihen sisältyvien rahoitustoimenpiteiden toteuttamiselle on, että kunnat ovat omalta osaltaan toteuttaneet sopimukseen sisältyvät ja kuntien toimivallassa olevat toimenpiteet. Kuntien sitoutuminen sopimukseen edellyttää vastaavasti, että valtio on toteuttanut sopimuksessa sovitut toimenpiteet.

Asuntotuotannon ja asuntokaavoituksen tavoitteet Nurmijärvellä

Kokonaislukumäärä

Helsingin seudun ja valtion välisen MAL-sopimusta 2020-2031 koskevan neuvottelutuloksen mukaan Nurmijärven vuotuinen asuntotuotantotavoite on 434 uutta asuntoa sopimuskaudella 2020-2023. Aiemmassa Helsingin seudun ja valtion välisessä maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksessa 2016-2019 Nurmijärven vuotuinen asuntotuotanto nousi porrastetusti vuosittain 330 asunnosta 400 asuntoon. Nurmijärven asuntotuotantotavoite on näin ollen noussut edellisestä sopimuksesta. (Neuvottelutulos, Liite 2. Asuntotuotanto ja -kaavoitustavoitteet).

Lisäksi tavoitteena on turvata asuntojen koko- ja hallintamuotojakaumaltaan monipuolinen tuotanto ja sosiaalinen kestävyys. Asuntotuotannon ja kaavoituksen kokonaistavoitteessa otetaan huomioon kunnan toiminnasta riippumattomat tekijät muun muassa koronaepidemian vaikutukset yhteiskuntaan ja asuntorahoitukseen, talouden suhdannevaihtelu, asuntomarkkinatilanne sekä liikenneinfrahankeiden toteutuminen. (Neuvottelutulos "Asumisen ja elinympäristön laatu")

Valtion tukema asuntotuotanto

Helsingin seudun ja valtion välisen MAL-sopimusta 2020-2031 koskevan neuvottelutuloksen mukaan Nurmijärvellä ja myös muissa KUUMA-kunnissa vuotuisesta asuntotuotannosta 20% (Nurmijärvellä 87 asuntoa) tulee olla kohtuuhintaista valtion tukemaa asuntotuotantoa. Puolet (Nurmijärvellä 43 asuntoa) tuetusta asuntotuotannosta tulee olla niin sanottua tavallista 40-vuotista korkotukivuokra-asuntotuotantoa ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantoa. Valtio osoittaa tavallisille 40-vuotisille korkotukivuokra-asunnoille 10 000 euron asuntokohtaisen käynnistysavustuksen ja puurakenteisille kerrostaloille 12 000 euron avustuksen asuntoa kohden MAL 2019 -suunnitelman mukaisille maankäytön ensisijaisille vyöhykkeille rakennettaville asunnoille. (Neuvottelutulos Liite 2. Asuntotuotanto ja -kaavoitustavoitteet, neuvottelutulos kohta 19)

Lisäksi sopijapuolet selvittävät yhteistyössä edellytyksiä nostaa valtion tukeman asuntotuotannon osuutta seudun asuntotuotannossa. (Neuvottelutulos kohta 18)

Valtio-omisteinen A-Kruunu rakennuttaa omistukseensa tavallisia 40-vuotisia korkotukivuokra-asuntoja. Tavoitteena on, että rakennuttamistoiminta kasvaa siten, että vuodesta 2021 yhtiön asuntoaloitusten vuotuinen määrä on noin 800 asuntoa, joista noin 600 on koko Helsingin seudun alueella, ja 15 % puukerrostaloasuntoja. (Neuvottelutulos kohta 20)

Asunnottomuuden vähentäminen

Seudun kunnat sitoutuvat yhdessä valtion kanssa ehkäisemään ja vähentämään asunnottomuutta tavoitteena asunnottomuuden puolittaminen vuoteen 2023 mennessä. (Neuvottelutulos kohta 21)

Asuntokaavoitustavoitteet

Koko sopimuskaudella 2020-2023 asuntokaavoitustavoite Nurmijärvellä on yhteensä 157 855 kerrosalaneliometriä. Asuntokaavoituksesta vähintään 90% tulee sijaita MAL 2019 -suunnitelmassa esitetyillä maankäytön ensisijaisilla alueilla. Näille alueille, koko Helsingin seudulla, valtio osoittaa kunnallistekniikan rakentamiseen avustusta vähintään 10 miljoonaa euroa vuodessa painopisteen ollessa täydennysrakentamisessa. (Neuvottelutulos Liite 2. asuntotuotanto ja -kaavoitustavoitteet, neuvottelutulos Liite 1. maankäytön ensisijaiset vyöhykkeet, neuvottelutulos kohta 1)

Kunnat sitoutuvat varmistamaan ensisijaisten kehittämisvyöhykkeiden asemakaavojen toteuttamisedellytykset ja tonttien käyttöön saamisen. (Neuvottelutulos kohta 15)

Muut sovitut toimenpiteet

Valtio osoittaa vuosina 2020-2023 seudullisesti tärkeisiin kustannustehokkaisiin liikennejärjestelmän parantamishankkeisiin (KUHA) 15 miljoonaa euroa, joka käytetään ensisijaisesti KUUMA-seudulla. Hankkeilla tuetaan autojen ja polkupyörien liityntäpysäköintipaikkojen ja -alueiden toteutusta, tiivistyvän maankäytön edellytyksiä, parannetaan kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä, torjutaan ja vähennetään melulle altistumista, parannetaan liikenteen turvallisuutta sekä seudun logistiikan toimivuutta. Lisäksi valtio osoittaa 15 miljoonaa euroa Espoossa toteutettaviin vastaaviin hankkeisiin. Valtion rahoituksen edellytyksenä on, että kunnat käyttävät vastaavan summan toimenpiteisiin kuin valtio. HSL, kunnat, Väylävirasto ja Uudenmaan ELY-keskus valmistelevat hankkeiden tarkemman toteuttamisohjelman, josta sovitaan HLJ-toimikunnassa. Neuvottelutuloksessa saavutettu summa on huomattavasti pienempi kuin mitä neuvotteluissa lähdettiin hakemaan (60 milj. e). Neuvoteltu KUHA-rahoituksen summa ei kuitenkaan estä Nurmijärven kuntaa hyväksymästä neuvottelutulosta. (Neuvottelutulos kohta 8)

Valtio aloittaa ruuhkamaksujen mahdollistamista koskevan säädösvalmistelun. Valmistelu toteutetaan yhteistyössä kuntien ja HSL:n kanssa. Päätökset ruuhkamaksujen mahdollisesta käyttöönotosta tehdään erikseen. Kirjaus on MAL 2019 -suunnitelman (s. 57) mukainen ja Nurmijärven kunnanhallitus on elinvoimalautakunnan esityksestä hyväksynyt suunnitelman 12.8.2019 (§155). (Neuvottelutulos kohta 11)

Kunnat ja HSL yhdessä valtion viranomaisten kanssa päivittävät yhteistyössä MAL -suunnitelman sopimuskautta 2024-35 varten. Osapuolet sitoutuvat varaamaan suunnitelman laatimiseen tarvittavat henkilö- ja muut resurssit. Osana suunnitelman päivitystä tarkistetaan toimenpiteet valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja liikenteen päästövähennyksiä koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi vuodelle 2030 sekä hallitusohjelman mukaisen hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamiseksi 2035 mennessä. (Neuvottelutulos kohta 12)

Muut sopimuksen toteuttamisen kannalta tärkeät valtion toimenpiteet

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistus viedään loppuun parlamentaarisessa valmistelussa hallitusohjelman mukaisesti.

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2021-2032 valmistellaan valtioneuvoston hyväksyttäväksi kevään 2021 aikana. Tässä sopimuksessa ja MAL 2019 -suunnitelmassa mainitut kehittämistoimet huomioidaan myös valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelussa. Valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa huomioidaan Nurmijärven näkökulmasta seuraavat tärkeät suunnittelukohteet:

- Hämeenlinnanväylän kehittäminen
- Kehä III kehittäminen
- Keski-Uudenmaan logistiikan poikittaisyhteydet

Fossiilittoman liikenteen tiekartta valmistellaan valtioneuvoston hyväksyttäväksi vuoden 2020 aikana.

Valtio käynnistää kestävä liikenteen vero- ja maksu-uudistuksen hallitusohjelman mukaisesti.

Laaditaan asuntopolitiikan pitkäjänteinen kehittämisohjelma vuoden 2020 aikana, ja siinä otetaan huomioon kaupunkiseutujen asuntomarkkinat.

Huomioitavaa

Helsingin seudulla on tärkeää, että valtion ja 14 kunnan yhteistä MAL-asioiden suunnittelua ja toteutusta jatketaan ja että myös valtion eri toimijat ovat mukana prosessissa ja tavoitteiden toteuttamisessa. Kunnille kohdistetut asuntotuotannon tavoitteet ovat kuitenkin kasvaneet samalla kun valtion osoittama panostus asuntotuotannon toteutumiseen käynnistysavustusten kautta ei ole kasvanut tavoitteen edellyttämälle tasolle. Neuvottelutuloksen mukaan valtio osoittaa tavallisille 40-vuotisille korkotukivuokra-asunnoille asuntokohtaista käynnistysavustusta koko Helsingin seudulla 20 miljoonaa euroa vuodessa. Tämä riittää 2 000 uudelle valtion tukemalle asunnolle tavoitteen ollessa 2 900 uutta valtion tukemaa asuntoa. Tarkastelu ei huomioi puurakentamisen korotettua käynnistysavustusta.

Nurmijärven kunta pitää kuntien kohtuuhintaisen asuntotuotantotavoitteen ja valtion osoittaman rahallisen panostuksen ristiriitaa valitettavana. Ristiriita ei kuitenkaan estä Nurmijärven kuntaa hyväksymästä saavutettua neuvottelutulosta.

Esittelijä

Tekninen johtaja

Esitys

Elinvoimalautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että Nurmijärven kunta päättää osaltaan hyväksyä liitteenä olevan Helsingin seudun ja valtion välisen MAL-sopimusta 2020-2031 koskevan neuvottelutuloksen ja oikeuttaa kunnanjohtaja Outi Mäkelän allekirjoittamaan Helsingin seudun ja valtion välisen MAL-sopimuskokonaisuuden sopimuskaudelle konkreettisten toimenpiteiden osalta 2020-2023 ja pidemmän aikavälin tavoitteiden osalta sopimusvuosille 2020-2031.

Nurmijärven kunta nostaa esiin sen, että Helsingin seudun kuntien 40-vuotisten korkotukivuokra-asuntojen asuntotuotannon tavoitteen ja valtion asuntokohtaisen käynnistysavustuksen määrän ristiriita huomioidaan sopimusseurannassa.

Nurmijärven kunta edellyttää, että KUUMA-kunnat ovat mukana ruuhkamaksujen mahdollistamista koskevassa säädösvalmistelussa. Ruuhkamaksujen valmistelussa on tärkeää kiinnittää erityistä huomiota siihen, että mahdolliselle ruuhkamaksulle tulee olla kilpailukykyinen joukkoliikenteen vaihtoehto. Lisäksi tulee ottaa huomioon sekä KUUMA-kuntien keskenään että pääkaupunkiseudun kanssa erilaiset joukkoliikenteen kehittämismahdollisuudet ja kuntien taloudelliset edellytykset kehittää joukkoliikennettä.

Tämän asian osalta pöytäkirja tarkastetaan kokouksessa.

Valmistelija

Yleiskaavapäällikkö Anita Pihala, puh. 040 317 2045, Erikoissuunnittelija Katriina Ahokas, puh. 040 317 4678

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Tämän asian osalta pöytäkirja tarkastettiin kokouksessa.

Liitteet

Liite[8]

Helsingin seudun MAL-sopimusta koskeva neuvottelutulos

Helsingin seudun MAL-sopimusta koskeva neuvottelutulos_Liite 1_maankäytön
ensisijaiset vyöhykkeet

Helsingin seudun MAL-sopimusta koskeva neuvottelutulos_Liite
2_asuntotuotanto- ja -kaavoitustavoitteet

Otto-oikeuden käyttäminen viranhaltijoiden päätöksiin, Maankäyttö ja kaavoitus

Elinvoimalautakunta 08.09.2020 § 93

Nurmijärven kunnan hallintosäännön 27 §:n mukaan asia voidaan kuntalain 92 §:n mukaisesti ottaa lautakunnan käsiteltäväksi, jollei asiaa ole ilmoitettu otettavaksi kunnanhallituksen käsiteltäväksi.

Lautakuntien alaisten viranomaisten päätöksistä ilmoitetaan ao. lautakunnalle. Asia on otettava ylemmän toimielimen käsiteltäväksi sen ajan kuluessa, jossa kuntalain 138 §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimus on tehtävä.

02.09.2020 mennessä ovat valmistuneet seuraavat viranhaltijapäätökset:

Maankäyttöpäällikkö

- 21.08.2020 § 46 Omakotitontin myynti, Rajamäki 543-1-624-2, Metsäkallionkaari 12
- 21.08.2020 § 47 Omakotitontin myynti, Rajamäki 543-1-741-2, Puronvarsi 3
- 20.08.2020 § 48 Omakotitontin myynti, Rajamäki 543-1-739-1, Lummekuja 1
- 01.09.2020 § 49 Omakotitontin myynti, Rajamäki 543-1-9-14, Heinäkuja 16
- 01.09.2020 § 50 Omakotitontin myynti, Rajamäki 543-1-744-3, Heinikkokuja 6
- 02.09.2020 § 51 Maa-alueen vuokraaminen työmaatukialuetta varten Klaukkalan liityntäpysäköintialueelta, Peab Oy
- 01.09.2020 § 52 Jatkoaika kauppakirjan mukaiselle rakentamisveloitteelle, Rajamäki 543-1-622-1 Metsäkallionkaari 18

Esittelijä

Tekninen johtaja

Esitys

Lautakunta päättää merkitä edellä esitetyt viranhaltijoiden päätökset tiedoksi ja todeta, ettei lautakunta käytä tehtyjen päätösten osalta otto-oikeuttaan.

Valmistelija

Maankäyttöpäällikkö Hannu Kujala, puh. 040 317 2371

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Ilmoitusasiat, Maankäyttö ja kaavoitus

Elinvoimalautakunta 08.09.2020 § 94

1.	Yleiskaavapäällikkö on 18.8.2020 § 14 myöntänyt maisematyöluvan kasvatushakkuulle noin 3,5 ha:n suuruiselle alueelle tilasta Alho 543-401-10-227. Alue sijaitsee Herusissa Herustentien länsipuolella ja Kavoonintien eteläpuolella.
2.	Yleiskaavapäällikkö on 20.8.2020 § 15 tehnyt myönteisen suunnittelutarveratkaisun tilan Wehkaaja 543-409-19-0 kahdelle noin 4 000 m ² :n suuruiselle määrälalle. Molemmille tiloille on tarkoitus rakentaa 200 k-m ² :n suuruinen omakotitalo ja talousrakennuksia. Rakennuspaikat sijaitsevat Nummenpäässä osoitteen Vanhankyläntie 35 eteläpuolella.
3.	Uudenmaan ELY-keskus on antanut perustellun päätelmän ELY-keskuksen (L) hankkeesta maantie 152 (ns. Kehä IV) välillä Hämeenlinnanväylä-Tuusulanväylä.

Esittelijä

Tekninen johtaja

Esitys

Merkitään tiedoksi.

Valmistelija

Yleiskaavapäällikkö Anita Pihala, puh. 040 317 2045

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Ilmoitusasiat, Elinvoima- ja kuntakehityspalvelut

Elinvoimalautakunta 08.09.2020 § 95
931/00.02.02.00/2020

1.	Kehityspäällikkö on tehnyt aikavälillä 13.8. – 02.09.2020 19 sopimusta yksinyrittäjätuesta. Lista tuen saaneista yrityksistä on esityslistan liitteenä.
----	---

Esittelijä

Kehityspäällikkö

Esitys

Merkitään tiedoksi.

Valmistelija

Kehityspäällikkö Vesa Kokkonen, puh. 040 317 2361

Päätös

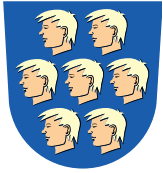
Esitys hyväksyttiin.

Kehitys- ja keskusteluasiat

Elinvoimalautakunta 08.09.2020 § 96

1.	Teknisen johtajan ajankohtaiskatsaus <ul style="list-style-type: none"> - Palveluverkkotyö etenee aikataulun mukaisesti. Lautakunnat antavat lausuntonsa palveluverkkosuunnitelmasta 30.9. - Taloudentasapainottamisen ja -sopeuttamisen valmistelutyö työllistää ympäristötoimialalla. Lehtonen korosti päättäjien roolia toiminnan priorisoinnissa. - Lehtonen kertoi koronatilanteen vaikutuksista ympäristötoimialan työskentelyyn ja yleisesti kokouskäytäntöihin.
2.	Kehityspäällikön ajankohtaiskatsaus <ul style="list-style-type: none"> - Nurmijärvi Shop Up Days järjestettiin 3.-4.9. Mukana oli useampi kymmenen yritystä. Tapahtumasta on saatu hyvää palautetta. - Kokkonen kertoi, että yritystonttineuvottelut ovat jatkuneet vallitsevasta tilanteesta huolimatta. Nurmijärven yritystonteilla on ollut kysyntää. - Valtuutetuille, elinvoimalautakunnan jäsenille ja viranhaltijajohdolle järjestetään työllisyysseminaari 15.9.
3.	Elinvoimalautakunnan syyskuun 2020 kokoukset <p>ti 8.9. klo 17 alkaen, etäkokous</p> <p>to 24.9. klo 17 alkaen, etäkokous</p> <p>ke 30.9. klo 17 alkaen, etäkokous. Kokouksen alussa lautakuntien yhteisesittely ja keskustelu palveluverkkosuunnitelmasta sekä NUUKAn toimenpidesuunnitelmasta (2 erillistä Teams-linkkiä)</p>
4.	Etätöön hyödyt ja haitat <p>Vaulamo esitti, että elinvoimalautakunnalle esiteltäisiin korona-aikana havaittuja etätöön hyötyjä ja haittoja.</p>

Muutoksenhakuohje/oikaisuvaatimus koskee pykälää: § 85, § 86, § 87

Valitusosoitus poikkeamispäätökseen ja suunnittelutarveratkaisua koskevassa asiassa

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen valituksen Helsingin hallinto-oikeuteen.

Valitusoikeus

Valitusoikeus määräytyy maankäyttö- ja rakennuslain 193 §:n mukaisesti.

Tähän päätökseen on valitusoikeus:

- Viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla;
- Sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
- Sillä, jonka asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin hanke saattaa huomattavasti vaikuttaa;
- Sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- Kunnalla ja naapurikunnalla, jonka maankäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa;
- Toimialueellaan sellaisella rekisteröidyllä yhdistyksellä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun tai kulttuuriarvojen suojelun edistäminen taikka elinympäristön laatuun muutoin vaikuttaminen; sekä
- Viranomaisella toimialaansa kuuluvissa asioissa.

Valitusaika

Päätös annetaan julkipanon jälkeen ja siihen voi hakea muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella (hallintovalitus), joka on toimitettava vallitusviranomaiselle ennen viraston aukioloajan päättymistä viimeistään kolmantenakymmenentenä (30) päivänä päätöksen antamispäivästä lukien.

Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

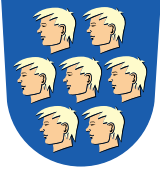
Viranomainen, jolle valitus tehdään, on Helsingin hallinto-oikeus

Katuosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Sähköposti: helsinki.hao(at)oikeus.fi

Puhelinnumero: 0295642069

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. Päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
2. Miltä osin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
3. Vaatimuksen perustelut;
4. Mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

1. Valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. Asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuajan vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan, kun tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Muutoksenhakuohje/oikaisuvaatimus koskee pykäläiä: § 88, § 89, § 90, § 91, § 92, § 93, § 94, § 95, § 96

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa (Kuntal 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVHhI 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)